

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

Î N C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Ministerului Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic
„Renaștere”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală
(limitarea activității partidului politic)

împotriva hotărârii din 22 iulie 2026 a Curții de Apel Centru

*(Dosarul nr. 2ra-683/26
NR. PIGD 2-24116081-01-2ra-06082026)*

Recurs declarat inadmisibil. Reluarea argumentelor din apel, fără a evidenția o eroare vădit nerezonabilă în aprecierea probelor, nu poate fundamenta admisibilitatea recursului, acesta fiind limitat la un control de legalitate, iar nu la o reexaminare a situației de fapt.
--

Curtea de Apel Centru (jud. A. Panov, S. Vișcu, E. Bolocan)

19 august 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de avocatul Banaru Vadim, în interesele Partidului Politic „Renaștere”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Elena Croitor,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 octombrie 2024, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Renaștere”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, solicitând limitarea activității partidului pentru o perioadă de 6 luni.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că, la 5 septembrie 2024, a solicitat organului de conducere al Partidului Politic „Renaștere” să prezinte Comisiei Electorale Centrale, în termen de 15 zile, informațiile și actele prevăzute în Hotărârea CEC nr. 2751 din 29 august 2024 și să informeze Ministerul despre acțiunile întreprinse.

3. A menționat că, prin Hotărârea nr. 2751 din 29 august 2024, adoptată în urma controlului finanțării partidului pentru perioada 1 ianuarie - 30 aprilie 2024, Comisia Electorală Centrală a constatat nerespectarea art. 29 alin. (1) din Legea nr. 294/2007 și pct. 89 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, în partea referitoare la depunerea raportului în termenul și formatul stabilit.

4. Totodată, prin aceeași hotărâre, Comisia Electorală Centrală a sesizat Procuratura Anticorupție cu privire la organizarea și desfășurarea unor evenimente politice și socio-culturale, în lipsa unor acte care să confirme legalitatea obținerii și utilizării mijloacelor financiare, precum și Ministerul Justiției în vederea întreprinderii măsurilor prevăzute de art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007.

5. A reținut că la 19 septembrie 2024, Partidul Politic „Renaștere”, prin președintele interimar Parasca Natalia, a depus la Comisia Electorală Centrală cererea prealabilă nr. CEC-7/16388, solicitând anularea Hotărârii nr. 2751 din 29 august 2024 și suspendarea executării acesteia.

6. În susținerea cererii prealabile, partidul a invocat caracterul superficial al controlului și faptul că constatările Comisiei s-ar întemeia pe presupuneri și informații neverificate, susținând că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 21 din Legea nr. 294/2007 pentru limitarea activității sale.

7. La 20 septembrie 2024, Partidul Politic „Renaștere” a informat Ministerul Justiției că s-a conformat cerințelor Hotărârii CEC nr. 2751 din 29 august 2024 și a comunicat Comisiei Electorale Centrale dezacordul său cu constatările acesteia.

8. Prin Hotărârea nr. 2952 din 25 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a respins ca neîntemeiată cererea de suspendare a executării Hotărârii nr. 2751 din 29 august 2024.

9. Ulterior, prin Hotărârea nr. 3009 din 3 octombrie 2024, comunicată Ministerului Justiției la 8 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă formulată de Partidul Politic „Renaștere”.

10. În urma examinării informațiilor și înscrisurilor prezentate de partid, Comisia Electorală Centrală a menținut constatările privind neregulile în activitatea financiară a acestuia, inclusiv nedeclararea unor obligații financiare și cheltuieli, precum și neconformarea cerințelor formulate prin Hotărârea nr. 2751 din 29 august 2024.

11. Ministerul Justiției a susținut că, în pofida solicitării adresate partidului, acesta nu a prezentat în termen informațiile și actele solicitate de Comisia Electorală Centrală.

12. În aceste circumstanțe, Ministerul Justiției a considerat întrunite condițiile prevăzute de art. 21 alin. (1), (1'), (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și a solicitat limitarea activității Partidului Politic „Renaștere” pentru o perioadă de 6 luni.

13. La 22 august 2025 Partidului Politic „Renaștere”, prin intermediul avocatului Banaru Vadim a depus referință, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată ca inadmisibilă și neîntemeiată.

14. Astfel, a reținut că pe parcursul examinării cauzei, prin raportare la considerentele Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026, pronunțată în dosarul nr. 194g/2025, partea pârâtă și-a consolidat poziția de apărare.

15. A susținut că respingerea excepțiilor de neconstituționalitate nu determină aplicarea automată a măsurii de limitare a activității partidului, aceasta având caracter excepțional și fiind condiționată de existența unor probe concrete, de o analiză individualizată, de respectarea principiului proporționalității și a dreptului la apărare.

16. A relevat că limitarea activității unui partid politic constituie o ingerință gravă în libertatea de asociere politică, cu efecte inclusiv asupra membrilor, susținătorilor și alegătorilor acestuia, motiv pentru care măsura urmează a fi examinată prin prisma art. 54 din Constituție.

17. În acest sens, a invocat că simpla existență a unor neconformități nu este suficientă, fiind necesar să se stabilească dacă acestea sunt reale, grave, actuale, imputabile partidului și apte să justifice restrângerea activității sale.

18. Cu referire la art. 21 alin. (8) din Legea nr. 294/2007, a menționat că activitatea partidului politic nu poate fi limitată pentru încălcări minore, această garanție fiind destinată protejării pluralismului politic.

19. A susținut că Ministerul Justiției nu a demonstrat că neregularitățile imputate depășesc caracterul tehnic sau administrativ și prezintă o gravitate suficientă pentru aplicarea măsurii solicitate.

20. Totodată, a invocat că dificultățile privind raportarea financiară, inclusiv cele determinate de funcționarea sistemului electronic al Comisiei Electorale Centrale ori de imposibilitatea angajării unui contabil sau trezorier, nu pot constitui, prin ele însele, temei pentru limitarea activității partidului.

21. A indicat că Ministerul Justiției nu a individualizat existența unui risc concret pentru valorile democratice și nici prejudiciul grav produs prin neregularitățile imputate, nefiind demonstrată necesitatea aplicării măsurii solicitate în raport cu eventuale măsuri mai puțin restrictive.

22. Partea pârâtă a mai susținut că procedura de limitare a activității partidului are caracter gradual, presupunând acordarea posibilității efective de remediere a încălcărilor înainte de sesizarea instanței.

23. În această ordine de idei, a afirmat că Ministerul Justiției trebuia să demonstreze că partidul a avut posibilitatea reală de a se conforma cerințelor de raportare, dar a refuzat cu rea-credință să o facă, precum și că neregularitățile nu puteau fi remediate prin măsuri mai puțin intruzive.

24. A subliniat că efectele limitării activității partidului, inclusiv asupra participării la alegeri și referendumuri, desfășurării întrunirilor și utilizării resurselor financiare, trebuie să fie proporționale cu gravitatea faptelor imputate.

25. De asemenea, a susținut că supravegherea finanțării partidelor politice reprezintă un scop legitim, însă aceasta trebuie realizată prin mijloace proporționale și nu poate constitui un instrument de excludere din viața politică.

26. Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026, a invocat obligația instanței de a efectua un control judiciar efectiv asupra probelor și de a verifica existența unor date concrete, actuale și individualizate care să justifice ingerința.

27. A mai susținut că sarcina demonstrării condițiilor pentru limitarea activității revine Ministerului Justiției, libertatea de asociere politică reprezentând regula, iar limitarea acesteia este excepție.

28. A considerat că Ministerul Justiției nu a demonstrat existența unor încălcări grave, actuale și imputabile partidului, care să nu poată fi remediate prin măsuri mai puțin restrictive.

29. Prin urmare, a solicitat aplicarea considerentelor Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026, constatarea caracterului insuficient al neregularităților invocate pentru aplicarea măsurii prevăzute de art. 21 din Legea nr. 294/2007 și respingerea cererii Ministerului Justiției ca neîntemeiată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

30. Prin hotărârea Curții de Apel Centru din 22 iulie 2026 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic „Renaștere”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind limitarea activității partidului politic, s-a limitat activitatea Partidului Politic „Renaștere” pentru un termen de 6 (șase) luni.

31. Totodată, din contul Partidului Politic „Renaștere” s-au încasat 250 de lei la bugetul de stat, cu titlu de taxă de stat, și 200 de lei în contul Curții de Apel Centru, cu titlu de taxă de timbru, de la plata cărora reclamantul este scutit în temeiul legii.

32. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că Partidul Politic „Renaștere” nu și-a executat corespunzător obligațiile legale privind gestiunea și raportarea financiară,

întrucât raportul pentru perioada 1 ianuarie - 30 aprilie 2024 nu reflecta cheltuieli în sumă de 476 336 de lei, suportate pentru organizarea și desfășurarea unor evenimente politice, fiind constată, totodată, nedeclararea unor obligații financiare și prezentarea unor informații incomplete privind activitatea partidului.

33. Instanța a mai reținut că, în cadrul controlului efectuat de Comisia Electorală Centrală, reprezentanții partidului nu au prezentat în termenele solicitate explicațiile și actele necesare, au omis declararea unor evenimente și a cheltuielilor aferente acestora, iar unele dintre înscrisurile prezentate ulterior nu corespundeau situației constatate de autoritatea de control.

34. De asemenea, instanța a constatat că unii reprezentanți ai partidului au beneficiat de susținere materială din partea unor entități din străinătate pentru deplasări la evenimente desfășurate peste hotarele țării, contrar interdicțiilor prevăzute de art. 26 alin. (6) din Legea nr. 294/2007, iar explicațiile referitoare la marșul auto desfășurat în municipiul Bălți și la anumite cheltuieli de protocol au fost apreciate ca fiind contrazise de materialele cauzei și lipsite de suport probatoriu.

35. Prima instanță a apreciat că aceste nereguli, privite în ansamblu sub aspectul volumului și caracterului lor, au determinat prezentarea unui raport financiar incomplet și contrar cerințelor legale, iar încălcările nu au fost înlăturate nici în termenul acordat de autoritățile competente.

36. În consecință, a considerat întrunite condițiile prevăzute de art. 21 alin. (1), (1'), (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 pentru limitarea activității partidului.

37. Totodată, instanța a respins argumentele pârâtului privind caracterul formal al cerințelor de raportare și pretinsa obligație a autorităților de a-i acorda suport pentru îndeplinirea acestora, reținând că prezentarea unor date veridice și complete constituie obligația proprie a partidului, iar autoritățile nu pot interveni în activitatea sa internă.

38. A constatat, de asemenea, că partidului i-a fost oferită posibilitatea de a remedia neregulile, însă acesta nu a prezentat până la examinarea cauzei în fond dovada înlăturării lor.

39. Sub aspectul proporționalității, prima instanță a considerat că alte măsuri mai puțin restrictive nu sunt suficiente, având în vedere natura încălcărilor, perioada acordată pentru remedierea acestora și conduita partidului.

40. A apreciat că limitarea activității pentru 6 luni este prevăzută de lege, urmărește scopul legitim al asigurării transparenței finanțării partidelor politice și a respectării standardelor electorale și contabile și constituie o măsură necesară și proporțională cu încălcările constatate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

41. La 4 august 2026, avocatul Banaru Vadim, acționând în interesele Partidului Politic „Renaștere”, a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Centru din 22 iulie 2026, solicitând casarea integrală a hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii Ministerului Justiției, iar, subsidiar, în cazul în care instanța de recurs va considera

necesară cercetarea suplimentară a probelor, trimiterea cauzei spre rejudecare unui alt complet de judecată.

42. În esență, prin cererea de recurs, a invocat că instanța de fond a interpretat și aplicat extensiv prevederile art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, asimilând prezentarea unui raport financiar pretins incomplet sau neveridic cu neprezentarea raportului în termenul și formatul stabilite de Comisia Electorală Centrală, fără a delimita acest temei de regimul sancționator special prevăzut pentru neregularitățile de raportare financiară.

43. A susținut că instanța nu a verificat respectarea termenului special de 5 zile pentru sesizarea instanței, a făcut referire concomitent la redacții succesive ale art. 21, fără a determina norma materială aplicabilă faptelor din anul 2024, și a omis să examineze problema aplicării în timp a legii.

44. Recurentul a mai criticat modul de apreciere a probelor, susținând că instanța a preluat constatările Comisiei Electorale Centrale fără un control judiciar independent asupra documentelor primare și a metodologiei utilizate pentru stabilirea cheltuielilor neraportate în sumă de 476 336 de lei.

45. A contestat concluziile referitoare la caracterul nereal al contractelor de locațiune, finanțarea deplasărilor reprezentanților partidului la evenimente din străinătate, suportarea cheltuielilor aferente marșului auto din municipiul Bălți și confecționarea legitimațiilor, susținând că acestea au fost deduse din împrejurări indirecte, fără individualizarea sursei finanțării, a beneficiarului, a valorii și a documentelor justificative.

46. Totodată, a susținut că instanța a inversat sarcina probei, impunând partidului obligația de a răsturna constatările autorităților, deși Ministerului Justiției îi revenea sarcina de a demonstra existența și gravitatea faptelor imputate, caracterul lor actual și imputabil, precum și necesitatea și proporționalitatea ingerinței în libertatea de asociere.

47. A criticat și aprecierea potrivit căreia explicațiile oferite de partid ar echivala cu o recunoaștere a încălcărilor, precum și concluzia că menținerea poziției sale procesuale ar demonstra ignorarea obligațiilor legale.

48. În continuare, recurentul a invocat că instanța nu a stabilit existența unor încălcări suficient de grave pentru aplicarea art. 21 din Legea nr. 294/2007, nu a identificat un prejudiciu concret adus pluralismului politic, procesului electoral ori ordinii democratice și nu a examinat efectiv posibilitatea aplicării unor măsuri mai puțin restrictive.

49. Astfel, testul proporționalității a fost unul formal, iar stabilirea termenului de 6 luni, reprezentând durata maximă permisă de redacția legii aplicabilă la data introducerii acțiunii, nu a fost justificată prin raportare la natura și gravitatea concretă a faptelor imputate.

50. În acest context, a susținut că instanța a aplicat doar formal considerentele Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026 privind caracterul excepțional al limitării activității unui partid și interdicția aplicării acestei măsuri pentru încălcări minore, fără a demonstra de ce neregularitățile financiare imputate ar atinge pragul de gravitate necesar unei asemenea ingerințe.

51. De asemenea, a invocat standardele rezultate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și recomandările Comisiei de la Veneția referitoare la necesitatea unui control judiciar riguros, a unor probe convingătoare și a aplicării graduale a sancțiunilor în materia activității partidelor politice.

52. Prin referință, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat declararea recursului inadmisibil, iar în cazul în care acesta va fi considerat admisibil, respingerea lui ca neîntemeiat și menținerea integrală a hotărârii Curții de Apel Centru din 22 iulie 2026.

53. În susținerea poziției sale, a invocat că hotărârea contestată este legală, întemeiată și proporțională, fiind stabilit că neconformarea Partidului Politic „Renaștere” cu obligațiile privind raportarea și prezentarea informațiilor necesare controlului finanțării a persistat și după acordarea termenului de 15 zile pentru remedierea deficiențelor.

54. A susținut că actele prezentate ulterior de partid au fost examinate de Comisia Electorală Centrală, care a constatat persistența unor nereguli privind obligațiile și cheltuielile nedeclarate, iar simpla contestare a Hotărârii CEC nr. 2751 din 29 august 2024 nu a suspendat obligația de conformare.

55. Totodată, Ministerul Justiției a susținut că acțiunea a fost depusă în termenul special de 5 zile prevăzut de art. 21 alin. (3) din Legea nr. 294/2007, calculat de la informarea Comisiei Electorale Centrale din 8 octombrie 2024 privind persistența neconformării, iar criticile recurentului referitoare la aplicarea legii, gravitatea încălcărilor și aprecierea probelor nu demonstrează existența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă.

56. Astfel, recurentul urmărește, în esență, o nouă apreciere a circumstanțelor de fapt și a probelor deja examinate de prima instanță.

57. A mai relevat că prezentarea unei note informative ori a unor înscrisuri nu echivalează, prin ea însăși, cu executarea obligației legale, fiind necesar ca informațiile furnizate să fie complete, corecte și suficiente pentru realizarea controlului financiar.

58. De asemenea, dificultățile tehnice invocate trebuiau probate prin elemente obiective și verificabile, iar partidului îi revenea obligația de a-și organiza evidența contabilă, activitatea trezorerului și procedura de raportare.

59. Prin urmare, a susținut că măsura limitării nu a fost aplicată pentru o eroare formală sau minoră, ci în considerarea ansamblului neregulilor constatate, a posibilității acordate partidului de a le remedia și a conduitei sale ulterioare.

60. Prin referință, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea recursului depus de Partidul Politic „Renaștere” ca inadmisibil.

61. În susținerea poziției sale, a invocat că recursul nu întrunește condițiile de admisibilitate, criticile formulate exprimând, în esență, dezacordul recurentului cu aprecierea probelor și cu concluziile primei instanțe, fără a demonstra caracterul arbitrar al hotărârii ori existența unei aprecieri vădit nerezonabile a probelor.

62. Comisia a susținut că instanța a stabilit justificat existența unui ansamblu de nereguli privind raportarea financiară, inclusiv nedeclararea unor obligații și cheltuieli, care nu pot fi reduse la o simplă eroare de completare sau divergență contabilă.

63. Astfel, cerințele privind forma raportului nu pot fi disociate de obligația prezentării unor informații complete și conforme cadrului normativ aplicabil.

64. Totodată, a relevat că măsura limitării nu a fost aplicată automat, partidului fiindu-i acordat un termen de 15 zile pentru remedierea deficiențelor, precum și posibilitatea de a prezenta acte și explicații și de a contesta Hotărârea CEC nr. 2751 din 29 august 2024. Înscrierile suplimentare prezentate au fost examinate în cadrul procedurii prealabile, însă neregulile constatate nu au fost înlăturate.

65. Cu privire la termenul de sesizare a instanței, Comisia a susținut că acesta nu poate fi calculat exclusiv de la expirarea termenului inițial de 15 zile, întrucât pretinsa conformare a partidului a necesitat verificarea actelor prezentate, iar sesizarea instanței a intervenit după constatarea, în urma procedurii prealabile, că deficiențele persistau.

66. De asemenea, a respins susținerea potrivit căreia instanța ar fi atribuit actelor Comisiei Electorale Centrale o forță probantă prestabilită, reținând că prima instanță a examinat probele în ansamblu și a apreciat distinct explicațiile partidului referitoare la deplasările în străinătate, marșul auto din Bălți și cheltuielile aferente legitimațiilor.

67. A subliniat că protecția pluralismului politic nu exonerează partidele de obligațiile privind transparența finanțării, aceasta constituind o garanție a funcționării democratice a sistemului politic.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

68. Articolul 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

69. Articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

70. Articolul 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

71. Articolul 433 alin. (1), lit. f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

72. Articolul 440 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

73. Art. 21 alin. (4) din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice:

„(4) Hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile. În cazul limitării activității partidului politic prin hotărâre judecătorească, Ministerul Justiției solicită Agenției Servicii Publice să noteze în Registrul de stat al persoanelor juridice faptul respectiv.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, completul de judecată menționează că Curtea de Apel Centru a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 22 iulie 2026 (f.d. 156, Vol. II). În aceste condiții, recursul declarat de avocatul Banaru Vadim, acționând în interesele Partidului Politic „Renaștere”, la 28 iulie 2026, se consideră depus în termenul prevăzut de art. 21 alin. (4) din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.

75. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

76. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

77. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

78. În speță, examinând motivele invocate în cererea de recurs prin prisma art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată reține că avocatul Banaru Vadim, acționând în interesele Partidului Politic „Renaștere”, a făcut trimitere la temeiurile prevăzute la lit. b) și e), susținând necesitatea consolidării jurisprudenței în materia limitării activității partidelor politice, precum și caracterul arbitrar al hotărârii, determinat de

pretinsa aplicare eronată a legii, aprecierea vădit nerezonabilă a probelor și lipsa unei analize efective a proporționalității măsurii dispuse.

79. Referitor la temeiul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul reține că recurentul invocă necesitatea consolidării jurisprudenței în privința delimitării dintre neprezentarea raportului financiar și prezentarea unui raport incomplet, a raportului dintre art. 21 și art. 31² din Legea nr. 294/2007, a termenului de sesizare a instanței, precum și a standardului de proporționalitate aplicabil limitării activității unui partid politic.

80. Totuși, pentru incidența acestui temei nu este suficient ca recurentul să formuleze o problemă de interpretare a legii. Acesta trebuie să demonstreze că soluționarea problemei respective prezintă relevanță dincolo de circumstanțele cauzei și reclamă intervenția Curții Supreme de Justiție în vederea schimbării ori consolidării jurisprudenței.

81. Or, recurentul nu indică existența unei practici neunitare și nici nu identifică soluții jurisprudențiale divergente care ar impune uniformizarea interpretării normelor invocate. Argumentele formulate sunt raportate, în principal, la modul în care prima instanță a aplicat aceste norme circumstanțelor concrete ale cauzei, astfel încât nu justifică, prin ele însele, incidența art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

82. În ceea ce privește art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție menționează că noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor trebuie examinată în raport cu exigențele unui proces echitabil și cu limitele controlului exercitat în recurs.

83. Pentru elucidarea noțiunii de „hotărâre arbitrară”, Curtea Supremă de Justiție ține cont și de sensul atribuit acesteia în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a reținut că arbitrarul poate exista atunci când hotărârea nu are o bază juridică și nu stabilește o legătură între faptele cauzei, legea aplicabilă și rezultatul procedurii.

84. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a menționat că o eroare vădită presupune o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar fi putut să o comită și care este susceptibilă să afecteze caracterul echitabil al procedurii.

85. În acest sens, pentru incidența tezei referitoare la aprecierea vădit nerezonabilă a probelor este necesar ca aprecierea contestată să fie eronată într-un mod evident, lipsit de o justificare rațională și, totodată, determinantă pentru soluția adoptată. Simpla posibilitate a unei alte interpretări a materialului probator nu satisface acest standard.

86. În speță, recurentul susține că prima instanță a preluat constatările Comisiei Electorale Centrale fără efectuarea unui control judiciar propriu, nu a verificat documentele primare și metodologia de stabilire a cheltuielilor neraportate în sumă de 476 336 de lei și a apreciat nerezonabil probele privind contractele de locațiune, deplasările în străinătate, marșul auto din municipiul Bălți și confecționarea legitimațiilor.

87. De asemenea, invocă inversarea sarcinii probei și atribuirea unei forțe probante prestabilite actelor Comisiei Electorale Centrale. Criticile respective corespund motivelor expuse în recurs.

88. Completul de judecată atestă că contrar acestor susțineri, din motivarea hotărârii contestate rezultă că prima instanță nu s-a limitat la reproducerea concluziilor Comisiei Electorale Centrale, ci a examinat actele emise în cadrul controlului financiar, explicațiile și înscrisurile prezentate de partid și circumstanțele concrete aferente neregulilor imputate. Faptul că, în urma acestei examinări, instanța a ajuns la concluzii concordante cu cele ale autorității electorale nu demonstrează lipsa unui control judiciar propriu.

89. Prin urmare, instanța a examinat nedeclararea obligațiilor și cheltuielilor, deplasările reprezentanților partidului la evenimente desfășurate în străinătate, marșul auto din municipiul Bălți și explicațiile privind anumite cheltuieli, apreciindu-le în coroborare cu rezultatele controlului financiar și cu înscrisurile prezentate de partid.

90. Astfel, recurentul urmărește, în această parte, atribuirea unei alte valori și semnificații aceluiasi material probator, fără a identifica o concluzie care să fie incompatibilă în mod evident cu probele administrate.

91. Completul de judecată reține că nici susținerea privind inversarea sarcinii probei nu relevă caracterul arbitrar al hotărârii.

92. Or, obligația reclamantului de a demonstra circumstanțele pe care și-a întemeiat acțiunea nu exclude obligația pârâtului de a proba faptele invocate în propria apărare, inclusiv impedimentele tehnice sau obiective despre care a susținut că l-ar fi împiedicat să se conformeze cerințelor de raportare.

93. În ceea ce privește distincția invocată de recurent între „neprezentarea raportului” și prezentarea unui raport incomplet, Completul atestă că soluția primei instanțe nu s-a întemeiat pe simpla existență a unor erori formale în raport.

94. Instanța a reținut un ansamblu de nereguli privind nedeclararea obligațiilor și cheltuielilor și a constatat că acestea au determinat neprezentarea unui raport complet și conform cerințelor legale, deficiențele persistând și după acordarea posibilității de remediere.

95. În aceste condiții, argumentul recurentului pornește de la premisa că măsura a fost aplicată pentru simpla prezentare incompletă a unui raport financiar, premisă care nu corespunde raționamentului primei instanțe. Aceasta a apreciat cumulativ natura, volumul și persistența neregulilor, precum și conduita partidului în cadrul procedurii de conformare.

96. Referitor la termenul de 5 zile prevăzut de art. 21 alin. (3) din Legea nr. 294/2007, Completul reține că recurentul îl calculează de la expirarea termenului inițial de 15 zile acordat partidului prin solicitarea Ministerului Justiției din 5 septembrie 2024.

97. Totuși, materialele cauzei relevă că, în interiorul mecanismului de conformare, partidul a susținut că și-a executat obligațiile, a formulat cerere prealabilă împotriva Hotărârii CEC nr. 2751 din 29 august 2024 și a prezentat informații și înscrisuri suplimentare, a căror suficiență urma să fie verificată de Comisia Electorală Centrală. Cererea prealabilă a fost respinsă prin Hotărârea nr. 3009 din 3 octombrie 2024, iar la 8 octombrie 2024 Ministerul Justiției a fost informat despre rezultatul verificării și persistența neregulilor.

98. Prin urmare, critica recurentului desprinde termenul inițial de conformare de succesiunea procedurală care a urmat și nu demonstrează că interpretarea primei instanțe

privind momentul de la care autoritatea putea constata neîndeplinirea solicitării și sesiza instanța este vădit lipsită de fundament juridic.

99. Completul nu identifică ”arbitrariu” nici în modul în care prima instanță a apreciat gravitatea faptelor imputate.

100. Contrar susținerilor recurentului, măsura nu a fost justificată printr-o abatere contabilă izolată sau printr-o simplă nerespectare formală a modalității de raportare, ci prin ansamblul neregulilor constatate, volumul acestora, nedeclararea unor obligații și cheltuieli și persistența lor după acordarea posibilității de conformare.

101. În această privință, Completul ține seama și de caracterul particular al măsurii litigioase. Limitarea activității unui partid politic constituie o ingerință importantă în libertatea de asociere politică, astfel încât aplicarea acesteia presupune o examinare efectivă a gravității faptelor, a necesității măsurii și a proporționalității acesteia. Tocmai din această perspectivă, prima instanță a examinat dacă neregulile puteau fi remediate, conduita partidului ulterior constatării lor și suficiența unor măsuri mai puțin restrictive.

102. Prin urmare, trimiterea recurentului la Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026 nu demonstrează, prin ea însăși, că prima instanță a ignorat standardul constituțional aplicabil.

103. Din hotărârea contestată rezultă că instanța a examinat tocmai elementele invocate de recurent și anume gravitatea neregulilor, posibilitatea remedierii acestora, caracterul gradual al intervenției și proporționalitatea măsurii. Poziția părâtului întemeiată pe această hotărâre fusese, de altfel, expusă expres în fața primei instanțe.

104. Completul conchide, în acest context, că partidului nu i-a fost aplicată măsura imediat după constatarea neregulilor prin Hotărârea CEC nr. 2751 din 29 august 2024. Acestuia i-a fost acordat un termen pentru conformare, a avut posibilitatea să prezinte explicații și înscrisuri, a utilizat procedura prealabilă și a solicitat suspendarea actului CEC, iar informațiile suplimentare prezentate au fost examinate înainte de sesizarea instanței.

105. Această succesiune procedurală este relevantă și pentru critica privind inexistența unor măsuri mai puțin restrictive, întrucât demonstrează că sesizarea instanței nu a reprezentat o consecință automată a controlului financiar, ci a intervenit după acordarea posibilității de remediere și după verificarea pretensei conformări.

106. Referitor la durata de 6 luni, Completul reține că simplul fapt că a fost aplicată durata maximă permisă de lege nu este suficient pentru a constata caracterul arbitrar al hotărârii.

107. Pentru incidența art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, recurentul trebuia să demonstreze că aprecierea duratei este lipsită în mod evident de o justificare rațională în raport cu circumstanțele stabilite.

108. Or, prima instanță a raportat măsura la natura și volumul neregulilor, la perioada acordată pentru remedierea acestora și la persistența neconformării.

109. Dezacordul recurentului cu ponderea atribuită acestor circumstanțe nu demonstrează că aprecierea instanței depășește marja unei evaluări judiciare rezonabile.

110. În acest context, Curtea Supremă de Justiție subliniază că filtrul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă nu transformă recursul într-o nouă judecată

asupra fondului. Instanța de recurs verifică existența unei erori de intensitatea prevăzută de această normă, iar nu dacă, pornind de la aceleași probe, ar fi putut fi formulată și o altă concluzie.

111. Or, recursul declarat de Partidul Politic „Renaștere” reia, într-o formulare dezvoltată, obiecțiile formulate în fața primei instanțe și propune o interpretare alternativă a normelor și probelor, fără a demonstra că hotărârea contestată este lipsită de bază juridică, că raționamentul acesteia nu stabilește o legătură inteligibilă între faptele constatate, normele aplicabile și soluția adoptată ori că aceasta se întemeiază determinant pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

112. În consecință, nici invocarea necesității consolidării jurisprudenței, nici criticile privind aplicarea art. 21 din Legea nr. 294/2007, termenul de sesizare a instanței, aprecierea probelor, gravitatea încălcărilor și proporționalitatea măsurii nu relevă existența temeiurilor prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. b) și e) din Codul de procedură civilă.

113. În aceste condiții, Curtea Supremă de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Banaru Vadim, în interesele Partidului Politic „Renaștere”, este vădit neîntemeiat și, prin urmare, inadmisibil în temeiul art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

114. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Banaru Vadim, acționând în interesele Partidului Politic „Renaștere”.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

/semnătură/

Stela Procopciuc

Judecători

/semnătură/

Elena Croitor

/semnătură/

Ion Munteanu